

Jak připravit loď na bouřlivou noc v zátoce

Jak se připravit na noc na kotvě v bouři a minimalizovat rizika? Přinášíme tipy, které Vám pomohou při řešení dramatických situací.

Jste na letní dovolené na plachetnici v zátoce na kotvě nebo bóji. Všude vládne prázdninová pohoda.

Posádka si občas odskočí zašnorchlovat k pobřežním útesům, a tak je člun s motorem na laně za lodí. Bimini a spray hood jsou vytažené, aby poskytly tolik potřebný stín. Na zábradlích a lanech se suší přemáchnuté prádlo. Vane lehký vánek o síle 5 uzlů (2. stupeň Beaufortovy stupnice), moře je klidné, po obloze se pomalu pohybují poloprůhledné mráčky.

Zapadá slunce, ze břehu slyšíte cikády, rackové poletují mezi nedaleko zakotvenými plavidly. Je podvečer a už se těšíte na další den, kdy si opět pořádně odpočinete od své práce. Po pár hodinách a po sklence vína jdete v klidu spát...



Náhle vás probudí prudké cuknutí. Promnete si oči a snažíte se začít vnímat. Nezdálo se vám něco? Nové cuknutí a loď se prudce naklání na jednu, posléze i na druhou stranu. Vybíháte rozespálý na palubu. Po obloze se honí v měsíčním svitu těžké mraky, moře vám posílá pěnu i přes palubu. Lodě v okolí se zmítají na kotvách nebo bójkových lanech a prudce se kymácí. Vzduchem kromě deště poletují vaše ručníky a mizí v rozbouřeném moři.

Člun i s motorem je dnem vzhůru a vypadá, že brzy poletí. Bimini se v poryvech větru trhá. Všude v zátoce problikávají světla čelovek z ostatních lodí. Jejich posádky zmateně pobíhají po palubách.

Některé lodě splouvají, jiné se snaží vyplout. V kokpitu se válejí plechovky od piva a střepy ze zapomenuté láhve od vína, o které se říznete na chodidle. Přichází prudká průtrž. Lodě se prudce otáčejí zády k pobřeží. Paluba klouže. Viditelnost klesá. Zapínáte vysílačku.

Na 16. kanálu kdosi zmateně volá o pomoc.

Vaše posádka vás s rozšířenými zornicemi sleduje z podpalubí. Vydrží to lana? Neklesá mně hloubka pod lodí? Proč nemám zapnutý hloubkoměr? Kde mám vestu? Sakra, nevyměnil jsem si baterky v čelovce. Nevytahuje se genoa?

Pohoda se změnila v drama a nastává boj o holý život.



Výše popsaná letní situace v zátoce zdaleka není nereálná, možná jste ji již v obdobném scénáři zažili. Pokud ne, tak si buďte jisti, že ji zažít nechcete. Ne tu bouří, ale tu beznaděj z celkové situace na lodi, kdy nevíte, co dříve.

Pojďme se znova přesunout na začátek tohoto příběhu. Jak tedy postupovat, abyste minimalizovali problémy v noci v zátoce? Z dokumentace (nejen) námořních nehod se ví, že nejslabším článkem nebývá selhání techniky, ale lidský faktor. Drobná chyba, nebo nedůslednost, která z maličkosti zapříčiní velkou tragédii.

Jak se připravit na kotvení v bouřce a minimalizovat problémy

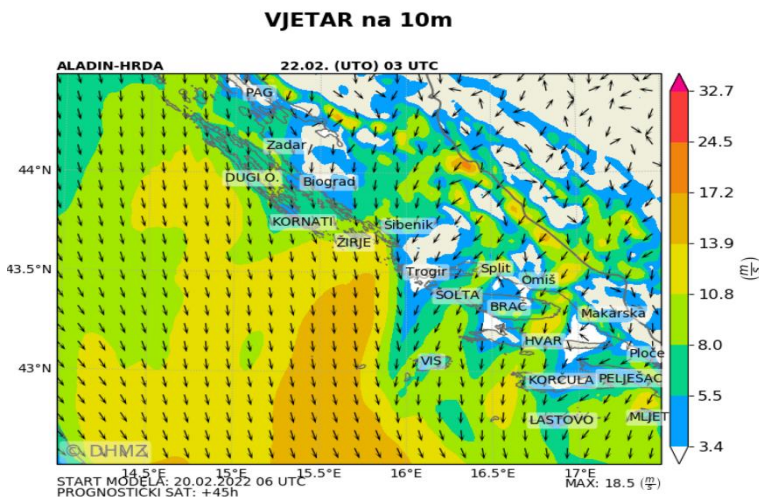
1. Vlastní důslednost

I když je někdo v běžném životě důsledný, měl by být na moři důslednější dvakrát více. Pokud vás napadne, že byste měli něco na lodi udělat, tak to rozhodně udělejte. A okamžitě. Platí to při plavbě i při kotvení. A vyplatí se vám to.

2. Sledování meteo situace

Vždy, i za klidného počasí, průběžně sledujte místní meteorologickou situaci. Většina námořníků si oblíbila online aplikaci Windy. Je to velmi dobrá aplikace, ale je zapotřebí si

uvědomit pár faktů. Je to předpovědní program, takže neříká, jaká aktuální situace na moři panuje, ale "vypočítává" situaci v atmosféře. Je to globální předpověď, která pracuje s určitou hustotou dat, podle jednotlivých předpovědních modelů. Například model GFS má hustotu dat 27 kilometrů (15 námořních mil). Takže vám logicky nemůže nastínit situaci ve vaší zátocce vzhledem k okolním ostrovům, protože je jednoduše nevidí. Používejte vlastní analýzu a místní meteorologické servery. Vyberte si na www.rollami.cz/pocasi.html



3. Výběr lokalita na přenocování

Noční lokalitu si vybírejte tak, aby vás předpokládaný noční vítr orientoval zády směrem ze zátoky tak, aby vás vítr tlačil spíše na otevřené moře než na útesy. V opačném případě byste v silných větrech v noci v případě potřeby (vlivem slabších motorů na plachetnicích) ze zátoky nemuseli vyplout. Pokud byste si nebyli jistí, že situaci v zátocce zvládnete, zvolte raději bezpečný přístav.

V případě, že jsou přístavy už plné, nebo uzavřené a v okolí není vhodná zátoka na zakotvení, vyplujte mimo ostrovy na otevřené moře. Posádka vás sice bude nenávidět, ale všichni přežijete. Na otevřeném moři se plachetnice jen tak jednoduše nepotopí. Ne náhodou zní základní námořní pravidlo "Námořníku, ochraň svou loď před pobřežím a ona tě ochrání před mořem."

4. Počítejte se zesílením větru poryvy

S bouří přicházejí i poryvy. Co je to poryv? Lokálně zesílený vítr vlivem tvaru terénu, nebo vlivem lokálně zesíleného gradientu tlaku. Někdy se dají předpokládané poryvy odpozorovat, například podle tvaru zátoky nebo okolních kopců. V každém případě platí jednoduchá poučka, která říká, že poryv může za určitých podmínek vítr zesílit až třikrát. Takže předpověď slibující noční vítr 10 m/s může klidně přinést i poryvy až 30 m/s..

5. Vyzvání na bóji nebo kotva

Mezi námořníky se vedou dlouhé kavárenské diskuse, jestli je lepší kotva nebo bóje, a jaké u toho volit postupy. Je to velké téma na samostatný článek. V případě bóje se vyzavujte vždy na dvě lana, přičemž každé z nich se vrací vždy na stejný vazák! Každý rok je zdokumentováno několik případů utržení z bóje vlivem předření vyzavovacích lan. U kotvy vždy, i za klidného počasí, zasekávejte kotvu plachetnic (s řetězem minimální délce pětinašobku hloubky) na plný tah zpátečky. Kotva musí držet a jen tak si zajistíte klidné spaní. V Chorvatsku nekotvěte na hloubkách větších než deset metrů. Vyzvěte přes den kruhový černý kotevní znak a v noci rozsviňte vrcholové světlo.

6. Kontrola pod vodou



Nebudte líní a ke kotvě nebo bóji se potopte a ověřte si, že je pod hladinou vše v pořádku. Pokud se nedokážete potopit až na dno, tak alespoň zvolte pozorování s maskou a šnorchem z hladiny. U bóje kontrolujeme nejen spodní oko bóje, ale i to, zda bójkové lano není předřené a je dobře uchycené ke spodnímu betonovému bloku. U kotvy pak to, jestli jste ji nehodili do vodní trávy a zda je zaseklá do dna. Nespokojte se s tím, že si kotva jen tak leží na dně a vy přece máte dostatek řetězu.

7. Fendry

Pokud okolo Vás kotví další lodě, vytáhněte fendry a vyvázejte je po obou bocích lodě. Je to pro případ, že by se v noci utrhlá některá ze sousedních lodí, aby vám způsobila co nejmenší škody.

8. Umístění nafukovacího člunu

Oblíbeným, ale špatným pravidlem spousty rekreačních plachetnic je, že při plavbě tahají člun za sebou. Stejně tak v zátokách a marínách vidíte čluny v noci vyvázané na hladině u zádě nebo přídě. Nebudte líní a člun si vždy vytáhněte na palubu a tam jej lany dobře zajistěte. Je to ta jedna z mnoha drobností, která se vám může vymstít a naopak vám to může i zjednodušit situaci. Plně rozumím argumentům posádek, že se přeci vrátili teď večer z hospody a ráno se popluje do Konzumu pro čerstvé pečivo. Ale ...člun patří na loď, tak buďte důslední.

9. Volné předměty na palubě

Při letní plavbě máte na palubě spoustu věcí. Všechny si je na palubě dobře přivažte. Vždy by měly být vyvázané na opačné straně, než vede lanko z rolfoku genoy, aby nedošlo ke kolizi nebo zaseknutí tohoto lanka. Nafukovací objekty také dobře přivažte, dejte do podpalubí nebo vyfoukněte. Mimo jiné proto, aby například neblokoval přístup ke kotevní studánce.

10. Sušící se prádlo na palubě

Nikdy nenechte nikoho na lodi, aby si věšel sušící se prádlo na volně pohyblivá lana (výtahy a otěže). Ono se to tak nabízí, třeba otěže plachet jsou přece ideálními "šňůrami" na pověšení prádla. Jen si představte, co asi způsobí plavky zaseknuté v kladce otěže. Pokud je zapotřebí něco sušit, využijte k tomu účelu reling (lankové zábradlí) lodě. A na noc prádlo sundejte.



11. Uklizený kokpit a podpalubí

Udržujte si na palubě pořádek, zejména ukliděte kokpit, než půjdete spát. Skleničky od vína a rozsypané buráky se vám v noci můžou pěkně vymstít. Totéž platí o podpalubí. Veděte posádku k tomu, že se v podpalubí nic volně neváří. Kapitánský stolek je váš soukromý prostor na mapy a lodní deník, případně pro nabíječky se mobily. Rozhodně neslouží jako rozšířená plocha kuchyně.

12. Vysílačka a přístroje

Nechte přes noc zapnutou vysílačku na kanálu 16 a základní přístroje. Jedná se zejména o hloubku a rychlost větru. Při řešení dramatických situací vám to uvolní ruce a nemusíte čekat, než přístroje po zapnutí naběhnou.

13. Sledování polohy / kotevní alarm

Používejte kotevní alarm. Případně si nechejte zapnutý track vaší polohy. Jen tak mnohdy dokážete určit, jestli vaše zakotvená loď nesplouvá i s kotvou v silném větru. Track při vypnutém displeji přístroje (mobilu nebo tabletu) má jen minimální spotřebu, a bez problémů dokáže zaznamenávat vaši polohu celou noc.

14. Bimini

Při větru okolo 20 m/sek působí na každý metr čtvereční vystavené plochy loď nebo jakéhokoliv předmětu na lodi síla až o velikosti až 270N. To je pro představu síla o ekvivalentu 26 kilogramů. A to ještě nebereme v potaz případné porvy. V případě 9 metrové ROLLAMI na kotvě a při větru z boku to odpovídá síle až 3500 N (což odpovídá cca váze 340 kg - třetina tuny). Proto bimini (které primárně slouží jako ochrana proti slunci) při zhoršené předpovědi vždy zavčas poskládejte. Hodně jednoduše se roztrhá a zbytečně zvětšuje váš odpor vůči větru..

15. Plachty

Zkontrolujte si, že je dobře zarolovaná genoa a máte minimálně dvě otočky na otěžích. V Jaderském moři můžete často v přístavech vidět plachetnice, které mají nad přídi esteticky povytažený trojúhelníček genoy, od kterého vedou povolené otěže. Tento cíp plachty vám může v silném větru způsobit docela závažné potíže. Kromě toho, že je to další plocha, do které se opírá vítr, vám může vítr, při nezajištěném stoperu lanka rolfoku vytáhnout nečekaně celou tuto plachtu ven. Hlavní plachtu uzavřete do obalu, zabráníte tak nechtěnému vytažení části hlavní plachty.

16. Noční hlídky

Pokud to situace vyžaduje, rozdělte noční hlídkové služby na palubě. Sami jako kapitáni šetřete svými silami a buďte připravení, abyste mohli zasáhnout v případě potřeby zcela čerství.

17. Rada na závěr – Udržet si čistou hlavu a nepanikařit

Za každé, i té nejdramatičtější situace se chovejte klidně a vyrovnaně. Zmatečné běhání po palubě může vést k nepříjemným zraněním. V extrémních situacích bude na vás posádka plně závislá a bude vám odezírat mimikry z obličeje. Vaší základní mimickou výbavou do bouřek by měl být "poker face". Nedejte na sobě nikdy znát, že si se situací nevíte úplně rady. Znejistíte svou posádku a ta zpětně znejistí vás. Pokud budete působit vyrovnaně, ani oni nebudou panikařit. V opačném případě vám raději dobrovolně naskáčou do rozbouřeného moře, jen aby zkrátili své utrpení.

Příprava na bouřkovou noc je velké téma. Snažte se si zautomatizovat alespoň výše popsaná doporučení. Přinesou vám klidnější spaní a snad i jednodušší řešení dramatických situací.

Co se může hodit?

Používejte link „Počasí“ na stránkách www.rollami.cz/pocasi.html

Tam najdete přímé odkazy na meteorologické předpovědi pro Jadran, Ionské, Egejské i celé Středomoří. A podle výběru i předpovědi pro Vámi vybranou oblast. Sledovat předpověď počasí se vyplatí !!!

(jako základ tohoto článku byl použit vzor z www.yachting.com)